

Nyitrai vár

Nitra (Nyitra) - térség: Duna menti alföld - régió: Alsó-Nyitra

A Nyitrai vár a város legdominánsabb elemei közé tartozik. Mészköhgyre épült, melyet a Nyitra folyó kanyarulatai 3 oldalról fognak közre. T.sz.f. magassága 218 m. Nemzeti műemlék és a a várhegy déli lejtőjén elterülő Felsővárossal egyben városi természetvédelmi terület is. A Nyitrai vár négy különálló egységből áll: székesegyház, püspöki palota, gazdasági épületek és az egyetlen kapuval rendelkező, külső erődítmény.

A Nyitrai vár 1000-éves építés és folyamatos átalakítás eredménye. Egy korábbi szláv erdített telep helyén áll.

Az első írásos emlék 871-ből származik. Ebben egy Pribina nevű fejedelem építési munkálatait említik. A Nagymorva Birodalom idejében Svätopluk fejedelem Nyitrán tertőzkodott és 880-892 között itt volt a püspöki székhely is. A Nagymorva Birodalom bukása után a püspökség is megszűnt, azonban nem sokkal a magyar állam keletkezése után a 11. sz. 2. felében megújították. A Nyitrai vár jelentőségét támasztja alá az ún Mór-legenda 1064-70-ből, mely említi a Szent Emerám székesegyházat, a helyet, ahol Szent Szórád és Szent Benedek földi maradványait helyezték örök nyugalomra.

A vár 1241-ben ellenállt a tatárok támadásainak, azonban II. Přemysl Ottokár támadása idején 1271-ben, egy tűzvészben komoly károkat szenvedett. A tűzvész után a templomot és a vár erődítését is kijavították. A 14. sz. elején Csák Máté kétszer is elfoglalta, 1431-ben a husziták támadták. A 15. sz. első felében Zsigmond király védfalakat emelt, azonban ezekből is nagyon kevés maradt fenn, mivel a várat 1465-ben Korvin Mátyás serege feldúlta. A 16. sz. folyamán, a törökveszély idejében épült meg a belső várkapu és a reneszánsz palota. A vár 1663-ban rövid ideig a törökök kezén volt. A károk felszámolása után 1673-74-ben a vár védelmi rendszerét a modern fortifikáció követelményeinek megfelelően építették át. A legnagyobb átalakítás a Rákóczi felkelés után, a 18. sz. elején zajlott, átépítették a felső-templomot és megépült a Püspöki-palota is. Az évszázadok folyamán zajló átépítéseknek köszönhetően az eredeti gótikus építészeti elemekből mára már nagyon kevés maradt fenn.

Korábban a vár területén, a Püspöki-palotában székel a Szlovák Tudományos Akadémia Régészeti Intézete, ma ismét a Nyitrai Püspöki Hivatal székhelye.

A Nyitrai vár részei

A vár belső területére az egyetlen, szabálytalan alaprajzú **bejárati kapu** lehet bejutni. A belső reneszánsz kapu a 16. századból, Mosóci püspök idejéből származik. A külső várkaput Pálffy püspök építtette 1673-ban. Várvédelmi szempontból fontos szerepe volt. A vár területén található a Szt. Emmerám székesegyház, mely három különböző építészeti stílusú templomépület egybeépítésével jött létre. Ezek: a 11. századi román stílusú **Szt. Emmerám Székesegyház**, a 14. századi gótikus **Felső- templom valamint a 17. századi Alsó-templom**.

1. Románkori Szt. Emmerám templom

2. Felső templom (1-hajós, gótikus)

3. Alsó templom
4. Reneszánsz torony
5. Gótikus árok
6. Udvar kúttal és a Vazul-toronnyal
7. Püspöki palota belső udvara
8. Reneszánsz kapu épülete
9. Barokk külső kapu
10. Barokk erődítmény bástyái
11. Gazdasági épület

Forrás:

http://www.travelguide.sk/hun/turisztikai-erdekessegek/nitriansky-hrad_390_1.html